

Advies 2023/02

Uitgebracht op vraag van de Commissie voor Sociale Zaken, Werk en Pensioenen van de Kamer van volksvertegenwoordigers

Voorstel van resolutie: Bewustmaking van jonge werknemers over de loopbaansamenstelling en pensioenopbouw

Samengevat.....	2
1 Adviesaanvraag	3
2 Voorstel van resolutie	3
3 Advies van het Comité.....	4
Bijlage	7

Samengevat

Op vraag van de Kamercommissie voor Sociale Zaken, Werk en Pensioenen van volksvertegenwoordigers brengt het ABC advies uit over een voorstel van resolutie waarin gepleit wordt voor een betere bewustmaking van 18 tot 40-jarigen, voor wat betreft de impact loopbaankeuzes op de opbouw van pensioenrechten. De auteurs van de resolutie zien in dergelijke sensibilisering een belangrijke rol weggelegd voor mypension.

Het Comité neemt met tevredenheid kennis van het voorstel omdat het meent dat het een goede zaak is om de kennis over de pensioenregelingen en de impact van loopbaankeuzes op het pensioen te verbeteren en de zichtbaarheid van mypension te vergroten. Het doet evenwel enkele aanbevelingen met betrekking tot de voorgestelde sensibilisering:

- men maakt de focus van de vooropgestelde bewustmakingscampagnes best zo ruim mogelijk. Dergelijke sensibilisering is immers nuttig voor de volledige beroepsbevolking, ongeacht leeftijd of statuut.
- niet alleen beslissingen tot onderbreking van de loopbaan maar ook andere gebeurtenissen in de loopbaan hebben een impact op de opbouw van pensioenrechten. Het verdient aanbeveling om te bekijken in welke mate men op het niveau van de sociale zekerheid in haar geheel een beleid zou kunnen ontwikkelen waarbij men sociaal verzekeren in geval van een gebeurtenis met impact op de pensioenopbouw (arbeidsongeschiktheid, loopbaanonderbreking, werkloosheid,...), i) proactief informeert over de eventuele gevolgen ervan op de pensioenopbouw en ii) hen doorverwijst naar mypension voor een meer precieze inschatting van de effectieve impact.
- de verdere ontwikkeling van mypension kan de rol ervan als informatieverstrekker en bewustmakingsinstrument in de toekomst nog versterken. Het ABC stelt in dat kader voor om de informatie die in de digitale toepassing beschikbaar is i) nog verder uit te breiden en ii) eenvoudiger consulteerbaar te maken. De presentatiewijze is vandaag complex en daardoor moeilijk te interpreteren voor de burger. Het ABC meent dat het finaal de bedoeling moet zijn om in mypension in één enkel overzicht informatie raadpleegbaar te maken over de tot dusver opgebouwde pensioenrechten en het eindkapitaal in zowel de wettelijke als de aanvullende regeling.

Het ABC wijst er echter op dat als men de sleutelrol van mypension op het vlak van informatieverstrekking en bewustmaking wil handhaven en versterken, de pensioeninstellingen dan de middelen ter beschikking moeten krijgen die toelaten de nodige investeringen te doen om die ambitie te realiseren.

1 Adviesaanvraag

De Kamercommissie voor Sociale Zaken, Werk en Pensioenen heeft het ABC gevraagd¹ om uiterlijk 1 maart 2023 een advies uit te brengen over een voorstel van resolutie betreffende de bewustmaking van jonge werknemers (of intreders op de arbeidsmarkt) over de loopbaansamenstelling en pensioenopbouw².

2 Voorstel van resolutie

In het voorstel van resolutie dat voor advies aan het Comité wordt voorgelegd, stellen de auteurs het volgende vast:

- een gebrekkige kennis van de jongeren tussen 18 en 40 jaar over het pensioensysteem en het portaal MyPension³, terwijl het hoofdzakelijk deze jongeren zijn die loopbaanonderbreking, tijdskrediet of thematische verloven nemen. Het zijn beslissingen die gevolgen kunnen hebben voor hun loopbaan.
- de nog steeds bestaande verschillen tussen de loopbaan van mannen en die van vrouwen: vrouwen nemen meer ouderschapsverlof op, kiezen vaker voor loopbaanonderbreking in het kader van de eindloopbaanregeling en hebben in het Vlaamse Gewest een lagere werkzaamheidsgraad;
- een loonkloof tussen mannen en vrouwen die klein is bij voltijds werkenden (0,4 %) maar aanzienlijk bij de deeltijds werkenden (16 %);
- een kloof tussen het gemiddeld pensioen van de vrouwen en dat van de mannen die welsiwaar afneemt maar nog steeds bestaat (ongeveer 30 %).

Op grond van die bevindingen vragen de auteurs van de resolutie aan de federale regering om:

1. door middel van een bewustmakingscampagne (in de media en sociale media) jongeren tussen 18 en 40 jaar bewust te maken van het portaal MyPension;
2. door middel van een bewustmakingscampagnes jongeren bewust te maken van de verschillende vormen van pensioenopbouw en van het belang van een vroege start bij de opbouw van een aanvullend pensioen;
3. vooral in te zetten op de sensibilisering van vrouwen omdat zij het meest deeltijds werken en zorgverloven opnemen en hen bewust te maken van de gevolgen voor de loopbaan en het pensioen bij het terugschroeven of stopzetten van de beroepsbezigdheden;
4. de werkgevers en de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening te sensibiliseren om de werknemers, die deeltijds gaan werken voor de combinatie arbeid en gezin, te wijzen op de impact voor hun pensioen alsmede op de mogelijkheid om de pensioengevolgen te berekenen via MyPension;
5. te blijven streven naar echte gelijkheid opdat de loonkloof en kloof inzake pensioenen gedicht kan worden.

---

¹ Mail van 24 januari 2023.

² Doc 55 2982/001.

³ Ze gaan uit van een onderzoek van de pensioenfederatie Pensio-plus en de verzekeringsfederatie Assuralia (2020).

3 Advies van het Comité

Het Comité neemt met tevredenheid kennis van het voorstel van resolutie dat voor advies wordt voorgelegd. Het meent dat het een goede zaak is om de kennis over de pensioenregelingen en de impact van loopbaankeuzes op het pensioen te verbeteren en de zichtbaarheid van mypension te vergroten. Het doet evenwel enkele aanbevelingen met betrekking tot de voorgestelde sensibilisering.

1. Beoogde doelgroep

Het Comité stelt vast dat het voorstel van resolutie uitsluitend gericht is op werknemers⁴ in de leeftijdscategorie 18 tot 40 jaar. Het merkt op dat de vooropgestelde sensibilisering echter ten goede zou kunnen komen aan de volledige beroepsbevolking, ongeacht leeftijd of statuut. Het stelt dan ook voor om de focus van mogelijke bewustmakingscampagnes zo ruim mogelijk te maken.

2. Toeleiding naar mypension

In het voorstel van resolutie vraagt men om werkgevers en de RVA te sensibiliseren om werknemers bij een tijdelijke onderbreking van hun loopbaan te wijzen op i) de gevolgen van hun keuzes voor de opbouw van hun pensioenrechten en op ii) de mogelijkheid om de precieze impact ervan na te gaan in mypension.

Het ABC meent dat dergelijke bewustmaking niet enkel nuttig is in geval van een beslissing tot onderbreking van de loopbaan maar ook bij andere gebeurtenissen in de loopbaan die een effect hebben op de pensioenopbouw. Het meent dat het daarom aanbeveling verdient om te bekijken in welke mate men op het niveau van de sociale zekerheid in haar geheel een beleid zou kunnen ontwikkelen waarbij men sociaal verzekerden bij een gebeurtenis met impact op de pensioenopbouw (arbeidsongeschiktheid, loopbaanonderbreking, werkloosheid,...) i) proactief informeert over de eventuele gevolgen ervan op de pensioenopbouw en ii) hen doorverwijst naar mypension voor een meer precieze inschatting van de effectieve impact.

3. Informatieverstrekking via mypension

Met de ontwikkeling en stelselmatige uitbouw van mypension hebben de pensioeninstellingen in het verleden reeds grote inspanningen gedaan op het vlak van informatieverstrekking en dienstverlening aan de burger. Vandaag laat mypension burgers toe om zich te informeren over de pensioenreglementering enerzijds en om een reeks individuele loopbaan- en pensioengegevens te consulteren anderzijds. Het ABC wenst de grote waarde van deze tool te benadrukken, ook voor bewustmakingscampagnes zoals die in het voorstel van resolutie worden voorgesteld.

Het ABC wijst er verder op dat mypension een digitale toepassing in volle ontwikkeling is. De pensioenadministraties blijven immers - binnen de hun beschikbare mogelijkheden - inzetten op een verdere verfijning en uitbreiding van de functionaliteiten. Het Comité is ervan overtuigd dat de verdere ontwikkeling ervan de rol van mypension als informatieverstrekker en bewustmakingsinstrument in de toekomst nog kan versterken. Het Comité meent echter dat een aantal ingrepen de doeltreffendheid van mypension nog zouden kunnen vergroten.

---

⁴ In de Franstalige versie wordt de term 'travailleurs' gebruikt.

Voor wat betreft de wettelijke pensioenen ziet men vandaag na het inloggen in mypension in één oogopslag de verwachte pensioenbedragen⁵ op i) de vroegst mogelijke ingangsdatum van het pensioen⁶ en op ii) de wettelijke pensioenleeftijd. Het zou volgens het ABC ook mogelijk moeten zijn om:

- onmiddellijk zicht te krijgen op de reeds opgebouwde pensioenrechten⁷. Vandaag kan dergelijke informatie in mypension uitsluitend bekomen worden via een simulatie, nl. door een pensioenberekening te laten uitvoeren op basis van een fictieve datum van pensionering⁸.
- de per loopbaanjaar betaalde sociale bijdragen te raadplegen, alsook van de (maandelijkse) pensioenrechten die met deze bijdragebetaling worden opgebouwd in het loopbaanoverzicht. Dit moet de link tussen de sociale bijdragebetaling en de wettelijke pensioenopbouw zichtbaarder maken en de aandacht vestigen op het belang van arbeid en sociale bijdragebetaling voor de pensioenopbouw.
- het effect van (toekomstige) beslissingen tot onderbreking van de loopbaan op de opbouw van de wettelijke pensioenrechten te simuleren. Weliswaar is het sinds enige tijd al mogelijk om de impact van een verandering van statuut (werknemer, zelfstandige of ambtenaar) of een stopzetting van beroepsactiviteit te simuleren, maar de functionaliteit van mypension zou nog vergroten als men ook de impact van verschillende stelsels van loopbaanonderbreking zou kunnen nagaan.

Voor wat betreft de aanvullende *pensioenen* laat mypension vandaag wel toe om de brutobedragen van zowel de tot dusver opgebouwde reserve als van het verwachte eindkapitaal op de pensioenleeftijd te consulteren. Volgens het ABC zou men het in mypension echter ook mogelijk moeten maken om zicht te krijgen op het nettokapitaal dat aan het einde van de loopbaan beschikbaar zal zijn. Het ABC denkt dat deze informatie belangrijk is voor het maken van bepaalde loopbaankeuzes zoals die inzake een vervroegde uittrede uit de arbeidsmarkt.

Het Comité merkt nog op dat er eind december 2022 een wet is aangenomen om de transparantie in de tweede pensioenpijler te verbeteren. Het is met name de bedoeling de rol van mypension op dit gebied te versterken. Men zal hierdoor een duidelijker zicht krijgen op de te verwachten pensioenopbouw op basis van een realistisch, een optimistisch en een pessimistisch scenario. Momenteel bekijkt men hoe men in de praktijk aan de wet uitvoering zal geven.

Het ABC meent dat het in de toekomst finaal de bedoeling moet zijn om de tot dusver opgebouwde pensioenrechten⁹ en het eindkapitaal in zowel de wettelijke als de aanvullende regeling in mypension raadpleegbaar te maken in één enkel overzicht (zo mogelijk met inbegrip van het effect van loopbaankeuzes).

---

⁵ Netto en bruto

⁶ De zogenaamde P-datum

⁷ Voor de aanvullende pensioenen is dit vandaag al zo.

⁸ In mypension klikt men hiervoor op de optie "mijn pensioen plannen", dan "bereken de impact op uw pensioen" en tot slot "stoppen met werken". Vervolgens geeft men een stopzettingsdatum in.

⁹ in bruto én in netto termen

Het RSVZ heeft samen met de SFPD en Sigedis een toekomstvisie 2030 ontwikkeld rond de dienstverlening inzake pensioenen (cf. bijlage). De meeste van de hierboven vermelde aanbevelingen zullen in deze visie uitvoering vinden. De ontwikkeling van deze visie vergt echter heel wat investeringen van de pensioeninstellingen. Door het budgettaire kader is het hoogst onduidelijk of de instellingen nog bijkomende middelen zullen ontvangen voor de verdere uitbouw van mypension. Op dit ogenblik ziet het er naar uit dat dit niet het geval zal zijn t.e.m. 2025.

Wil men de sleutelrol van mypension op het vlak van informatieverstrekking en bewustmaking handhaven of in de toekomst zelfs versterken, dan zullen de pensioeninstellingen evenwel de middelen ter beschikking moeten krijgen die toelaten de nodige investeringen te doen om die ambitie te realiseren.

Namens het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen, op 7 maart 2023:

Veerle DE MAESSCHALCK,
Secretaris

Jan STEVERLYNCK,
Voorzitter

Bijlage

Visie 2030 op dienstverlening inzake het pensioen, Federale Pensioendienst (FPD), Rijksinstituut voor de Sociale Verzekering der Zelfstandigen (RSVZ), Sigedis. Document van 6 november 2020.